

SLOVENSKI LIST

Izhaja vsak ponedeljek zjutraj

Uredništvo: Kopitarjeva ul. št. 6/III
Telefon št. 3487, interurban 3487
Rokopis se ne vračajo

Posamezna št. 1 Din, mesečno, če se sprejema list v upravi, naročnina 4 Din, na dom in po pošti dostavljena list 5 Din. Celoletna naročnina 50 Din, polletna 25 Din, četrtletna 13 Din. Inserati po dogovoru

Uprava: Kopitarjeva ulica št. 6/III
Poštni ček. račun, Ljubljana 15.179
Telefon šte. 2549

Vatikan je kriv! Otroški izgovori italijanskega tiska

Trst, 29. marca. Današnji listi priobčujejo vest, da je nadškof dr. Jeglič vrnil visoko italijansko odlikovanje v znak protesta proti grdemu postopanju italijanskih oblastev, ki so nadškofa izgnala iz Podbrda. Sodeč po pisanju fašističnih listov je čin nadškofa Jegliča živo zadel fašistične odgovorne kroge. »Piccolo« si je zopet znal pomagati iz zadrege s tem, da je v današnjem komentarju vrgel vso krivdo za dogodke na Primorskem na Vatikan! »Piccolo« piše:

»Incident, ki se je zgodil msgr. Jegliču na naši meji, se zdi, kakor da je poslan od božje Previdnosti, da bi se odprle oči vsem, ki nočejo videti, ne izvzemajo gotove politične organe Vatikanskega mesta.

Včeraj so morali prebivalci Julijske Benečije z največjim iznenadenjem doznati, da po 12 letih osvobođenja teh dežel, deset let po aneksijskem plebiscitu, poldrugo leto po konkordatu in potem, ko se je postavodaja popolnoma unificirala, ljubljanska škofija še vedno pripada goriški nadškofiji. Ta predzgodovinska nezasišlanost je brez dvoma glavni

vzrok vseh nesporazumov, sporov in naravnost satanskih uplivov, ki zastrupljajo življenje Julijske cerkve. Hočejo ohraniti videz, kakor da je goriška nadškofija neka narodna enota in da je slovanska od vrha do dna.

Jasno je, da se tak položaj ne more nadaljevati ne samo v interesu miru in političnega reda na meji med Italijo in Jugoslavijo, ampak tudi v interesu Cerkve same. Zato je treba, da se zahteva konkordata po reviziji škofijskih mej čimprej dejansko izvrši.

Pravijo, da ima najnovejši nacionalistični izpad jugoslovanskega episkopata proti Italiji namen dokazati, da more katoliška »hovščina« glede na narodne interese in tekmovali s srbskim pravoslavnim duhovništvom, ki, kakor je znano, iz Belgrada ven svojo politično, versko supremacijo tudi jako krepko naglašuje. Torej bi morala Italija plačati račun te svojevrstne balkanske tekme.

Toda mi imamo preveliko spoštovanje pred politično bistrovidnostjo Vatikanskega mesta, da bi verjeli v tako hipotezo. Zaradi

tega, da bi pridobila shizmatike, Cerkev ne sme riskirati, da izgubi lastne vernike, zlasti če gre za narod, ki bolj nego katerikoli drugi garantira katoliški primat v svetu.

Seveda je to dokazovanje italijanskega lista podobno onim izgovorom, o katerih pravijo, da je vsak dober, čeprav ga pes na repu prinese. Čisto neopravičeni čin nevljudnosti napram nadškofu dr. Jegliču ima svojo utemeljitev samo v strupenih strasteh italijanskega fašizma ter nima čisto nobene stvarne zveze s še ne dovršeno razmejitvijo primorskih škofij. Vidi se pa iz tega odgovora, da je Vatikan slejkoprej gluha napram zahtevam fašističnega tiska, ki bi pač rad, da bi Vatikan desavuiral jugoslovanske škole.

Trst, 29. marca. Z. Glede koraka nadškofa dr. Jegliča piše današnji »Popolo di Trieste«: Dr. Jeglič ne uvideva ali noče uvideti, da so mu italijanske oblasti storile uslugo, ko so mu prepovedale prihod v Gorico. Kajti razpoloženje v Gorici je po manifestaciji katoliškega duhovništva v Jugoslaviji zelo napeto.

Nadškof dr. Bauer v Belgradu

Belgrad, 29. marca. I. Danes je prispel v Belgrad zagrebški nadškof dr. Ante Bauer po svojih službenih poslih Za časa svojega bivanja v Belgradu je gost belgrajskega nadškofa o. Rodiča.

Spremembe na pošti

Belgrad, 29. marca. AA. Z ukazom Nj. Vel. kralja in na predlog prometnega ministra je v soglasju s predsednikom ministrskega sveta izvršeno več premeštitev poštno-brzojavnih uradnikov. Med drugimi so premeščeni: na pošto Gornja Radgona za upravnika Pavle Krulj, poštni uradnik v Zidanem mostu; na pošto Ljubljana I. Emilija Gašparin, uradnica na pošti na Viču; in Ante Kalokira, poštni uradnik v Ljubljani II.; na pošto Ribnica na Dolenjskem Marija Globočnik, uradnica na pošti Ljubljana I.; na pošto Trbovlje Terezija Papkov, uradnica v Počestrtku.

Belgrad, 29. marca. AA. S sklepom prometnega ministra in s soglasjem predsednika ministrskega sveta so premeščeni:

v dravsko direkcijo pošte in brzojava v Ljubljani Franc Lapan, uradnik vardarske direkcije pošte in brzojava v Skoplju; na pošto Bled II. Ljudmila Polšak, uradnica pošte Ljubljana I.; na pošto Velike Lašče Josipina Gložar, uradnica pošte Maribor; na pošto Vič Maca Kocijančič, uradnica pošte Ljubljana; na pošto Zagreb II. Ahacij Vončina, uradnik pošte Ljubljana I.; na pošto Jesenice na Gorenjskem Anton Koren, manipulant pošte v Valjevu; na pošto Kranjska gora Hilda Čok, uradnica pošte Jesenice na Gorenjskem; na pošto Kranj Mara Dulac, uradnica pošte Novo mesto; na pošto Ljubljana I. Marija Kunst, uradnica pošte Maribor I. Justina Marušič, uradnica pošte Kranj. Kristijan Jeglič, uradnik pošte Maribor II. in L. Prah pri telefonu pošte Škofja Loka; na pošto Ljubljana III. Ladislav Mikuš, manipulantka pošte Ljubljana I.; na pošto Maribor I. Milan Perše, manipulant pošte Gornja Radgona; na pošto Maribor II. Josip Rupnik, uradnik pošte Ljubljana I.; na pošto Murska Sobota Avgustina Juh, manipulantka pošte Ljubljana; na pošto Novo mesto Marija Kos, uradnica pošte Kranjska gora; na pošto Rimske Toplice Marija Perič, uradnica pošte Ljubljana I.; in na pošto Škofja Loka Ivan Peternel, uradnik pošte Bled.

V Spaniji zopet vre

Madrid, 29. marca. AA. V Spaniji je zelo nemirno. Vlada je trdno odločena preprečiti vse demonstracije. Prestolnica je ponoči zastražena z močnimi vojaškimi četami.

Odhod Demetrovića v Prago

Belgrad, 29. marca. I. Danes ob 12.05 je odpotoval s salonskim vozom v Prago trgovinski minister g. Juraj Demetrović v spremstvu svojega kabinetnega šefa Mišiča. Do postaje sta ga spremljali češki poslanik dr. Flieder in njegov tajnik Korec. Minister Demetrović je odpotoval v Prago, da podpiše trgovinsko pogodbo med našo in češkoslovaško državo.

Smrtna nesreča v Prlekiji

Maribor, 29. marca.

Snoči je prišlo pri Demetrovićih v Biserijanih pri Sv. Juriju ob Ščavnici do strašne nesreče, ki je zahtevala človeško žrtve. 7 letni sinko usnjarskega mojstra Jožefa Dermote se je sukali okoli usnjarskega stroja ter se igral. Po nesrečnem naključju se je 7 letni fantek preveč približal stroju, ki ga je zagrabil in zavrtel s toliko silo, da je zadobil težke notranje poškodbe. Starši, ki so zaslišali grozotno pretresljive krike fantka, so mu takoj prispeli na pomoč in ga rešili. Ponesrečenca so takoj prepeljali v mariborsko splošno bolnišnico, kjer je danes zjutraj podlegel poškodbam.

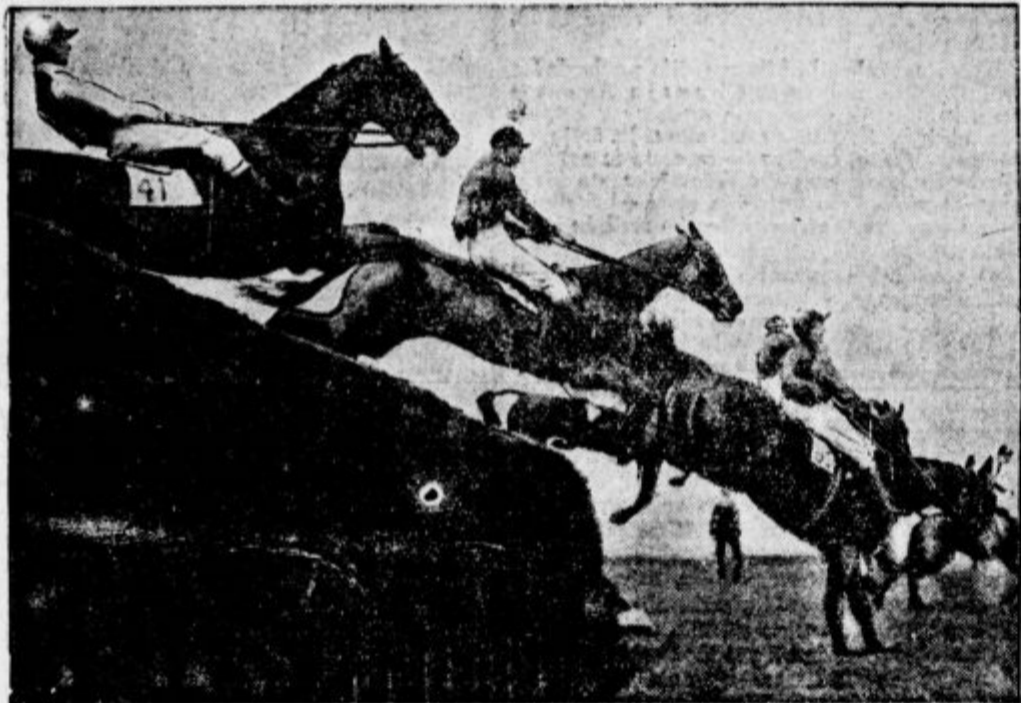
Nemški odgovor Briand

Berlin, 29. marca. AA. Sinoči je imel v francoskem senatu zunanji minister Briand govor, v katerem je ostro napadel avstro-nemški carinski sporazum.

Njegova izvajanja so naletela v nemških političnih krogih na silen odpor. Nemško časopisje poudarja, da je Briandov napad neupravičen in da sta Nemčija in Avstrija postopali v tem vprašanju popolnoma korektno. Katoliški list »Germania«, ki je v tesnih zvezah s kanclerjem Brüningom, poudarja, da je Briandov nastop proti nemško-avstrijskemu carinskemu sporazumu definitivno pokopal načrt vseevropske zveze. List se nadalje vprašuje, ali je Briand resno mislil s pan-evropsko zvezo, ali pa je hotel s tem hipnotizirati za nekaj časa Evropo in pokazati poznejše svoje pravo lice. Kaj je ostalo, nadaljuje list, od vseh donečih besed, s katerimi je Briand meseca januarja poudaril svojo željo

po miru in skušal razpršiti ozračje negotovosti in nezaupanja? Ali naj klic o ogroženih mirovniških pogodbah in varnosti, ki prihaja iz Pariza, pomeni nemir Evropi?

List nadaljuje, da je težko verjetno, da bi Briand govoril tako edino le iz obzirnosti do razpoloženja Francije. Tudi če bi bile bojazni glede varnosti pogodb opravičene, dokazuje razburjenost, ki je nastala zaradi gospodarskega sporazuma med dvema srednjeevropskima državama, kako malo veruje tudi Francija v vrednost in trajnost mednarodnih pogodb. Končno »Germania« priznava, da je resnično, da so se francosko-nemški politični položaji zelo poslabšali. List poudarja, da Nemčija ni kriva zadnjih dogodkov in da je izvedla edino le to, kar je bilo sklenjeno in opuščeno v Zenevi in Parizu in da uživata nemška in avstrijska vlada zaupanje ogromne večine naroda.

Najteže konjske dirke sveta so velike narodne dirke v Liverpoolu. Slika nam kaže razburljiv trenutek s te težavne dirke.

Raznoličnost narodnostnega problema

Ljubljana, 29. marca.

V nabitu polni dvorani Filharmonije je danes ob pol enajstih dopoldne predaval o raznoličnosti narodnostnega problema bivši tržaški voditelj Slovencev dr. Josip Wilfan. Predavatelja je pozdravil g. Fran Petre, predsednik Slavističnega kluba DSFF, ki je to predavanje priredilo, kot VII. v svojih ciklusu predavanj.

Z dolgotrajnim aplavzom sprejeti predavatelj je v uvodu povdaril, da njegovo predavanje ni ne znanstveno in ne popularno, tudi noče podati lastne kritike k temu problemu, ker je to vprašanje zelo delikatno, temveč hoče vzbuditi v poslušalcih le težnjo, da mislijo o narodnostnem vprašanju.

Narodnostno vprašanje izvira iz priprostege dejstva, da so narodnosti in da so na našem kontinentu in da so države. Predavatelj primerja narodnost elektriki, ki teče po eni žici, državo pa elektriki, ki teče po drugi. Ti dve žici se med seboj zblizujeta, nista pa eno in isto. Prav iz tega dejstva, da država in narodnost nista eno in isto, izvirajo razni problemi, na primer manjšinsko vprašanje. Razlikujemo narodne države, v katerih je en enoten narod, in pa mešane države, v katerih je en narod v večini. Dandanes je sigurno, da je več narodnih držav kakor pred vojno, čeprav to vprašanje še daleč ni povsem rešeno in postaja naravnost vsak dan bolj aktualno. V mešanih državah nastajata dve stvari: prva, ki hoče vse razlike odpraviti in zediniti vse v en narod, in druga, ki hoče razediniti ali vsaj ohraniti te razlike. Zanimivo je, da so ljudje o narodnih manjšinah največkrat enostransko informirani. Nemci vedo na primer za svoje manjšine v drugih državah, ne vedo pa za Lužiške Srbe. To je posledica tendence, da hočejo večinski narodi asimilirati narodne manjšine. Vsak narod si drugače predstavlja manjšinsko vprašanje in velja skoraj pravilo: »Povej, kaj mi-

liš o narodnostih in povem ti, kakšne narodnosti si!« Na vsakem manjšinskem kongresu se ponavljajo ta raznolika naziranja in zato ne morejo napredovati manjšinske zahteve.

Govornik je nato navajal razne primere, kakor Flamce v Belgiji, Lužiške Srbe, Ukrajince na Poljskem, Nemce in Madjare v Romuniji, Grke na Dodekanezu itd. Predavatelj je zaključil svoja, izključno le dejstva vsebujoča izvajanja, z željo, da se nekoč uresniči napoved pesnika Prešerna, ko »ne vrag, le sosed bo mejaš!« Dvorana se mu je zahvalila z ognjevitim odobravanjem.

Madj.-jugosl. trgovinske zbornice

Belgrad, 29. marca. I. Na seji madjarskih in jugoslovanskih delegatov, katera se je vršila včeraj ob 4 popoldne, je bil izvoljen sledeči odbor jugoslovanske-madjarske gospodarske zbornice: Predsednik zbornice je Vojin Juričić. Od Slovencev sta v tem odboru Anton Krejči, industrijalec iz Maribora, in Josip Lukan, ravnatelj Kreditnega zavoda za trgovino in industrijo v Ljubljani. V jugoslovanski nacionalni odbor pa so izvoljeni: Predsednik Vojin Juričić, podpredsednik dr. Edeon Gjungjerski, Vlado Ilić, dr. Milan Vrbanić in Milivoj Šičarević. Ob priliki volitev je imel značilen govor Tivor pl. Kallay, bivši madjarski ministrski predsednik.

Razstava jugoslov. slik v Bruslju

Bruselj, 29. marca. AA. Včeraj popoldne so v Bruslju svečano otvorili razstavo jugoslovanskih krajskih slik slikarja Lemaitra, ki jo organizira belgijsko-jugoslovanska trgovska zbornica. Otvoritve so se udeležili razen osebja jugoslovanskega poslanstva tudi francoski poslanik, odposlanci poljskega poslanstva stajnikom Zalevskim in poljskim generalnim konzulom na čelu, ter mnogoštevilne ugledne belgijske osebnosti iz kulturnega in političnega življenja.

Policiisti, ki svetijo. Leva slika nam kaže pariškega prometnega policista z električno razsvetljeno signalno palico, ki jo vozniki že od daleč vidijo. Desna slika pa nam kaže policista z električno žarnico na kapi.

Deset let ministrski predsednik

Budimpešta, 29. marca. AA. 16. aprila poteče deset let, kar je grof Bethlen na čelu madžarske vlade. Po želji načelnika vlade ne bo pri tej priložnosti nikakih posebnih svečanosti. Vendar je grof Bethlen pristal na to, da mu vsak član rodbine Bethlen, ki je zelo mnogostevilna, izrazi spoštovanje na ta način, da mu preda v dar kak rodbinski spomin. Ti rodbinski spomini se nahajajo pri raznih članih rodbine Bethlen in bodo predsedniku vlade izročeni 16. aprila.

Prijatelji Južne Tirolske

Berlin, 29. marca. Tu se je ustanovilo »Društvo prijateljev Južne Tirolske«, ki mu predseduje grof Anton Bossi Fedrigotti. Namen društva je, da podpira s pisano besedo nemštvo Južne Tirolske in pospeši pohajanje nemških izletnikov v to deželo, da tako ne samo gospodarsko pomaga Nemcem pod Italijo, temveč tudi ohrani zveze med svobodnimi Nemci in južnimi Tirolci. Predsednik Fedrigotti je že imel veliko propagandno predavanje o trpljenju Nemcev v Italiji in je svoja izvajanja podprl z resničnimi primeri iz življenja v Južnem Tirolu. Poudaril je, da se položaj Nemcev v Italiji prav nič ni izboljšal, odkar je Schöber sklenil prijateljsko pogodbo z Italijo.

Trst, 29. marca. Tukajšnji tisk se razburja zaradi ustanovitve »Društva prijateljev Južne Tirolske« v Berlinu in pripominja, da morajo Nemci vedeti, da je Južna Tirolska nedotakljiva.

Protifilmske demonstracije

Pariz, 29. marca. Kk. Po predstavi Dreyfusovega filma v Ambigue-kinu na bulvaru je prišlo do hudih spopadov. Demonstrirali so rojalisti, ki so se pa potem sporazumeli s policijo in odšli, pozneje pa so naleteli na policijski kordon, ki ni bil obveščen o tem sporazumu in je hotel demonstrante razgnati. Pri tem spopadu sta bila ranjena dva rojalista in trije policisti.

Sport

Primorje : Ilirija 3 : 2 (2 : 0)

Današnja tekma med Ilirijo in Primorjem, ki je bila po dolgih letih dogovorjena kakor prijateljska je končala z zmago Primorja. Zmago v korist Primorja je odločila boljša napadalna vrsta, med tem ko je bila v drugih delih močvja Ilirija boljša. Neodločen rezultat bi še najboljši odgovarjal poteku igre. Tekmo je vodil g. Ochs iz Celja dobro. Prireditvi je prisostvovalo okoli tisoč gledalcev. Predtekmo sta odigrali Svoboda in pa Amaterji iz Trbovelj. Končala je s 5:0 v korist Svobode.

Mariborski sport

SK ZELEZNICAR:SK SVOBODA 4:0 (1:0).

Maribor, 29. marca.

Na igrišču I. S. S. K. Maribora se je danes dopoldne vršila prva nogometna prvenstvena tekma v spomladanski sezoni in sicer sta se srečala SK Zeleznicar in SK Svoboda. Tekma sama je bila tihična borba za točke in je zaslužno zmagal SK Zeleznicar v razmerju 4:0. Goli so padli v 34' v prvem polčasu in v 14', 15' (11 m) in 44' v drugem polčasu. — Sodil je g. Bergant.

CROSS COUNTRY TEK ZA PRVENSTVO MESTA MARIBOR.

Maribor, 29. marca. Danes dopoldne je priredil agilni SK Zeleznicar cross country tek za prvenstvo mesta Maribor. Start in cilj je bil na Rapidovem igrišču. Proga, ki je merila ca 7 in pol km, je tekla najprej eno rundo po Rapidovem igrišču, nato pa po blatni in slabi cesti proti Radvanju in nazaj ter končno še 6 rund po igrišču. Startalo je 8 atletov, ki so se plasirali v sledečem redu: 1. Podpečan (SK Zeleznicar) 29.15.2, 2. Straub (SK Zeleznicar) 29.15.3, 3. Heller (SK RAPID) 29.20.3, 4. Tinta (ISSK Maribor), 5. Rak (SK Zeleznicar). Prvenstvo si je torej tudi letos pridobil talentirani Podpečan, ki je prejel krasen pokal.

MARIBORSKI DERBY SK RAPID-SK MARIBOR 1:0 (0:0)

Maribor, 29. marca.

Druga prvenstvena tekma, ki se je popoldne vršila na Rapidovem igrišču, je končala s senzacijo. Favorit Maribor je zaslužno podlegel Rapidu, ki je danes zaigral eno najlepših iger zadnjih let. Posebno se je odlikovala ožja obramba in napadalna vrsta. Maribor je popolnoma razočaral. Napadalna vrsta je igrala brez vsake smiselne kombinacije. Krilska vrsta ni znala držati zveze z napadalcem. Tudi obramba je bila nesigurna, kar velja zlasti za oba branilca. Vratar je bil sicer malce neroden, toda glede dobljenega gola ga ne zadene nobena krivda. Pokazal je nekaj sijajnih parad. V prvem polčasu je bil Maribor v stalni premoči, toda radi slabe igre pred Rapidovimi vrati je uspeh izostal. V drugem polčasu je na polju prevladoval Rapid.

Zagreb, 29. marca. Š. Sportna senzacija v Zagrebu je bila danes tekma med Konkordijo in Zeleznikarjem. Zmagal je Zeleznikar s 3:2 (1:2). — Druge tekme so končale sledeče: Sparta-Gratičar 4:0 (2:0), Gradjanski: Viktorija 2:0 (1:0).

Belgrad, 29. marca. Š. Današnje prvenstvene tekme so končale z naslednjimi rezultati: Edinstvo: Gratičar 1:0 (0:0). Zanimivejšje je bilo srečanje med Jugoslavijo in Sparto iz Zemuna. Tekma je končala s 3:1 (0:1).

INOZEMSKI SPORT.

Dunaj, 29. marca. Kk. B. A. C.—Hakoach 4:3 (3:1), Dunau—Frem 3:2 (1:1), Simmering—Gersthofer 4:1 (1:1), Altmanndorf—Bewegung XX. 1:0 (0:0), Vorwärts 06—Moravia 1:1 (1:0), Herta—Wesse Elf 2:0 (2:0), Victoria XXI.—Libertas 2:0 (1:0), Slovan—Rapid 6:2 (3:0), Vienna—W. A. C. 3:2 (2:1), Wacker—Rapid 3:3 (1:2), Nicholson—Sportklub 1:0 (1:0).

Strašna nesreča v Hercegovini

Mostar, 29. marca. Š. Na progi Bradina—Kojnić, ki ima največji vzpon v naši državi in pelje tukaj zobčasta železnica, se je danes dogodila strahovita nesreča. Pri gradbi tunela skozi Ivanj planino je zaposlenih mnogo zidarjev, ki stanujejo v okoliških vaseh. Skupina delavcev se je danes po končanem delu odpravila na dveh vagonetih od tunela Ivanj planine navzdol, da se podajo na svoje domove. Med postajama Bradina in Podorašač, kjer je proga zelo strma, se je nenadoma pokvarila zavora drugega voza in je začel le-ta drveti s strahovito brzino navzdol. Ko so delavci na prvem vozu zagledali, kaj se je zgodilo, so skočili z

voza. Drugi voz se je nato zaletel v prvega, se prevrnil in pokopal pod seboj delavce, ki so se z njim vozili. Tovariši so jim takoj priskočili na pomoč. Od 10 delavcev, ki so bili na drugem vozu, sta ostala dva na mestu mrtva, tretji pa je umrl med potjo. Od ostale sedmice sta dva zelo težko ranjena in sta v agoniji. Tudi ostalih 5 je težko ranjenih in ležijo vsi v mostarski bolnišnici. Komisija je danes na licu mesta ugotovila, da je vzrok nesreče bil v tem, ker se je zlomila zavora. Ta nesreča je izzvala po vsej okolici veliko senzacijo in sočustvovanje s ponesrečenci in njihovimi družinami.

Za povzdigo tujskega prometa

Važno zborovanje v Kamniku

Kamnik, 29. marca.

Danes se je vršila zanimiva anketa za povzdigo tujskega prometa v Kamniku in okolici, ki jo je sklicalo TPD v Kamniku. Na anketo so bili povabljeni župani iz Kamnika, Nevelj, Mekinj, Stranj, Podgorja, Bistričice, Županijah njev, Smarce, Križa, Kaplje vasi in Volčjega potoka, dalje vsa domača društva in združenja, denarni zavodi, okoliške šole, zastopniki pošte in železnice v Kamniku, zastopniki sodišča, davkarije ter sploh vseh domačih uradov. Anketa je imela namen, podati zlasti domačim tujsko-prometnim interesentom poučne in vzgojne smernice ter navodila glede tujskega prometa. Poudariti je treba, da so domačini pokazali v splošnem prav malo smisla za to stvar, kakor je med anketo točno povedal t. g. okr. glavar dr. Ogrin, načelnik TPD v Kamniku, ki je tudi vodil zborovanje.

Iz Ljubljane so na zborovanje prišli: dr. Marn za Zvezo za tujski promet, ravnatelj Narte Velikonja za Tujsko prometni svet banke uprave ter ravnatelj Pinar za »Putnik«. Zbornico za TOI in domači trgovski gremij je zastopal trgovec g. Strgar, ravnateljstvo drž. železnice postajenačelnik Kržan iz Kamnika, pošto urav. Ržen, mešičansko korporacijo g. dr. Vidic, gasilstvo tajnik Fajdiga, gostilničarje g. Cerer, obrtnike tovarnar Polak, poštarnico SPD g. Koželj, upravo smodnišnice g. kapetan Čizmek, dočim se je od duhovnikov udeležil g. dekan Rihar ter p. prior Grande iz Mekinj. Izmed vabljenih županov sta prišla le kamninski župan g. Kratnar ter župan iz Županijah njev g. Prelesnik.

Po uvodnem nozdravu dr. Ogrina, banskega svetnika dr. Marna ter kamniškega župana Kratnarja je imel predavanje ravnatelj Pinar, ki je v polurnem govoru na široko in temeljito obdelal cilje, namene ter organizacijo tujskega prometa v svetu in pri nas. Navajal je zanimive številke tujskega prometa v drugih državah. V Nemčiji so 1926 našli 47 milijonov ljudi, ki so obiskali razne kraje v državi. 1927 je število naraslo na 51, leta 1928 celo na 57 milijonov ljudi. Mala Avstrija je imela leta 1926 celih 16 milijonov obiskovalcev, od teh 6 milijonov tujecev. Letno prinese tujski promet v Avstriji 560 milijonov šilingov ali 3 milijarde naših dinarjev. Tudi Italija, kjer sicer zadnja

leta tujski promet zelo nazaduje, bogati na račun tujevo letno za 4 milijarde dinarjev. Mi smo daleč zadaj, šele pričenjamo. Zlaj dosegamo 700 milijonov Din letno na račun tujskega prometa, mogli bi to vsoto podvojiti, potrojiti.

O tujskem prometu se zadnja leta tudi pri nas veliko piše, časopisi so že mnogo dobrega storili. To je treba sistematično nadaljevati, saj je tujski promet činitelj odločujočega gospodarskega pomena. V tujini je nastala že cela literatura, ustanavljajo se posebne stolice na univerzah, stvar se znanstveno preiskuje. Učinko so čudoviti, zlasti gospodarskega značaja. Dobičkarji nimajo le gostilničarji, hotelirji, restavratirji, kakor se napačno sodi. Tujski promet donaja vsem, saj tuji kupujejo mimo živih tudi druge stvari, spominke na primer. Tudi obrt, trgovina, pa tudi poljedelci imajo svoj dobiček od tujecev, kar lažje in več prodajo. Železnice, avtobusne družbe, izvoščiki, številno osebje pri teh prometnih obličih, občine, — vse je pravažnav zvezano danes s tujskim prometom, ki zblizuje tudi narode, jim omogoča spoznavanje.

Organizacija tujskega prometa mora biti zato res temeljita. Propaganda bi imela biti smotrna, resnična, vodil naj bi jo le strokovnjaki.

G. glavar dr. Ogrin je nato govoril o splošnih in krajevnih pogojih tujskega prometa, oziraje se zlasti na Kamnik, ki je poleg Bleda, Bohinja in Kranjske gore tudi lep biser naše domovine, pomaknjen med venec belih, visokih planin.

Zlasti zanimivo je bilo noročilo predsednika gostilničarskih zadrug g. Cererja Antona o stanju in razvoju prometnih sredstev v kamniškem okraju. Že nad 40 let stara je želja no cesti Črna—Luče, zdaj se bo ta cesta le gradila, najbrže že letos, vsaj do Volovjeka, do bivše štajerske meje. Zelo nujna je cesta od Stahovice do Kamniške Bistrice, ki se bo tudi že letos začela graditi.

O vseh teh vprašanjih se je potem razvil živahen razgovor, v katerega so posegli ponovno dr. Ogrin, dr. Marn, ravnatelj Velikonja ter g. Polak in Cerer. Debata je izzvenela v klic po širšem delovanju na polju tujskega prometa.

Fašistična manifestacija v Trstu

Trst, 29. marca. Š. Danes dopoldne se je vršila v Trstu najavljena fašistična manifestacija ob priložnosti posvetitve novih zastav. Ob 11 dopoldne se je razvil po tržaških ulicah sprevod, na katerega delu so korakali mestni župani iz Julijske krajine z mnogostevilnimi mestnimi in pokrajinskimi zastavami. V sprevodu so bili zastopniki tržaške, goriške, puljske, reške in zadrške občine. Sledile so vse fašistične organizacije s svojimi zastavami, dalje

vojni dobrovoljci, vrlove padlih vojakov, športska društva in šolska mladina. Ob 12 se je vršila v cerkvi sv. Justa svečana blagoslovitev mestnih in pokrajinskih zastav Trsta, Gorice, Reke, Pulja in Zadra. Govorov ni bilo. Po cerkvenih svečanostih je sprevod zonet krenil po mestnih ulicah in se je ob 1 razšel. Zvečer je bil ves Trst razsvetljen. Po vseh mestih Julijske krajine so na občinskih zgradbah danes razobešene italijanske zastave.

Moskva o nemško-avstrijskem sporazumu

Moskva, 29. marca. Š. Organ sovjetske vlade »Izvestija« živahno reagirajo na nemško-avstrijsko carinsko unijo. List smatra to unijo za zelo resno stvar, ki bi mogla pripraviti teren za politično ujedinjenje obeh držav. Nemčija se trudi, da bi se v gospodarskem pogledu približala mejam Italije, Madžarske in Jugoslavije in ta okolnost ne more ostati brez političnih posledic. Po mnenju »Izvestija« kampanja francoskega tiska proti avstrijsko-nemški carinski uniji s pravnega stališča ni upravičena, ker verzajski mir ne prepoveduje carinskih unij. Toda če se sporazum oceni s političnega stališča, moramo priti do zaključka, da predstavlja ta carinska unija korak do političnega ujedinjenja Nemčije in Avstrije in kot taka brez dvoma nasprotuje verzajskemu sistemu.

»Carinska unija« pravijo »Izvestija«, »jaši položaj nemških trustov in razširja tudi notranjo tr-

govino. Nemško-avstrijska carinska unija povečava gospodarski pritisk Nemčije na Češkoslovaško in Poljsko, jači pozicijo nemškega kapitalizma v odnosih napram baltičkim državam in raznim agrarnim kombinacijam. Carinska unija bo naposled omogočila Nemčiji, da na panevropski konferenci odločne nastopi kakor pa v pogajanjih s Francijo. Če sodimo, da so Briandovi panevropski načrti naperjeni predvsem na to, da Nemčijo zaslužnji francoski imperializem, ni nobenega dvoma, da bo razširjenje nemškega gospodarskega teritorija otežilo realizacijo teh Briandovih načrtov.«

Pariz, 29. marca. AA. Listi poročajo, da zunanji minister Briand, ki mora ostati v Parizu zaradi nemško-avstrijske carinske pogodbe, ne bo spremljal predsednika republike Doumerga na njegovem potovanju v Tunis. Predsednika republike bo na tem potovanju spremljal pravosodni minister

Zanimanje sovjetov za skrajni sever

Moskva, 29. marca. Š. Te dni sta imela v Politehničnem muzeju v Moskvi predavanja vodja ekspedicije »Krasina« prof. Samojlovič o borbi za Arktik, ing. Vorobjev pa o zgodovini zrakoplovnih ekspedicij na Severni tečaj. Ing. Vorobjev se je v svojem predavanju dotaknil tudi vprašanja, čemu se sovjetska vlada zanima za Arktik in čemu pripisuje raziskovanju Arktika tako veliko važnost. Sovjetska vlada teži za Arktikom zaradi tega, ker krijejo ledeni kraji v sebi ogromna bogastva: zlat pesek, kameni premog, železo, baker, azbest, nafto, grafit itd. Razen tega je Arktik ogromno polje za znanstvena raziskovanja na poprišču vremenoslovja. Po petletnem načrtu za proučevanje severa bo letos odrinila cela vrsta ekspedicij na Severno zemljo, na Zemljo Franca Jožefa: k ustju reke Lena, Anadira itd. Letos bo tudi letel na sever vodiljni zrakoplov »Zeppelin«.

Petletni načrt zračnega prometa v SSSR predvideva tudi postavko, da se ves sever tako rekoč preplete z regularnimi zračnimi linijami. Na koncu petletnega načrta bo mesto sedanjih 25.000 km

zračnih prog že nad 130.000 km regularnih zračnih linij.

Preko dva tisoč let se že bori človek za Arktik. Ni malo število onih, ki so za vedno ostali v krajih bajne ledene lepote, veliko je onih, ki so se srečno vrnili z bogatimi znanstvenimi dobnaji in vendar je še danes na zemljevidu severa vse polno belih peg, ki označujejo še neraziskane kraje. Na koncu svojega predavanja je ing. Vorobjev napovedal ofenzivo sovjetov proti severu, narkar mu je številno občinstvo navdušeno ploskalo.

Hud mraz v Ameriki

Newyork, 29. marca. Kk. V zapadnih delih Združenih držav je nastal hud mraz in je zapadlo toliko novega snega, da je bilo več prometnih nesreč. V državi Colorado je običal v visokem snegu omnibus, v katerem se je vozilo 27 otrok. Avtobus je tical v snegu 30 ur, preden je prišla pomoč. 6 otrok je zmrznilo, ostali pa so oboleli na pljučnici ali pa so jim zmrznili udje.

Konferenca Male antante

Bukarešt, 29. marca. Kk. »Universule« poroča, da se bodo sestali zunanji ministri male antante še pred najskrajnim zasedanjem Sveta Društva narodov in obravnavali predvsem položaj, ki je nastal po nemško-avstrijski carinski pogodbi. Sestanek zunanjih ministrov male antante bo v času od 1. do 5. maja v Sinaji ali pa v Herkulesovem kopališču.

Poslanik Prince

na dopustu

Belgrad, 29. marca. Š. Kakor vsako leto, tako je tudi letos odpotoval poslanik Združenih držav g. Prince s soprogo na svoj dvomesečni dopust v Ameriko. Vsako leto je poslanik Prince vzbudil v Ameriki ogromno zanimanje za našo državo, kar se je vedno pokazalo po njegovi vrnitvi v Jugoslavijo. Tudi letos namerava Prince uporabiti svoj dopust za spoznavanje Jugoslavije v Ameriki.

Bernard Shaw na Cetinju

Cetinje, 29. marca. AA. Danes je prisel v Cetinje Bernard Shaw, znameniti angleški romancier in dramatik, in Ralph Ink, evangelski škof katedrale sv. Pavla v Londonu in znani filozofski učejak, ter 150 drugih angleških gostov, članov »Hellenic Travellers Club«. Shaw in Ink sta v razgovoru izrazila najlepše priznanje lepotam Boker Kotsorske, Crne gore in našega Primorja.

Angleški potniki so prišli davi s francoskim parnikom »Théophile Gautiere«. Dosedaj so na njem prepotovali Egipt, Sirijo, Palestino in Grčijo. Gostje so si v Cetinju ogledali tamkašnje znamenitosti, nato pa so se popoldne z ladjo vrnili v Kotor, odkoder odpotujejo jutri proti Dubrovniku, Splitu in Benetkam. Od onod se vrnejo v Anglijo. Parnik »Théophile Gautiere« bo v Benetkah naložil nove goste istega londonskega kluba, ki so dosedaj potovali po Evropi.

Francoski kemiki v Zagrebu

Zagreb, 29. marca. Š. Danes ob pol 1 popoldne je priselja v Zagreb skupina francoskih kemikov, slušateljev pariškega instituta za uporabno kemijo. Kemiki si bodo ob velikonočnih praznikih ogledali razne kemične tovarne naše države.

Sneg na potresnem ozemlju

Gjevgelija, 29. marca. Snoči je zapadel v Gjevgeliji velik sneg. Posebno v planinah je divjal hud veter. Najstarejši ljudje se ne spominjajo takega vremena v tem letnem času.

Pilsudski zopet doma

Varšava, 29. marca. Kk. Maršal Pilsudski je danes dopoldne dospel v Gdinię na poljskem torpednem rušilec »Wicher«. Razen soproge in hčer ga je čakala cela vrsta članov vlade pod vodstvom ministrskega predsednika Słaveka. Pilsudski je takoj nadaljeval potovanje v Varšavo, kjer ga pričakujejo še nočoj. Poljska javnost z napatostjo pričakuje, kako bo Pilsudski zopet posegel v javno življenje.

Zeppelin nad Budimpešto

Budimpešta, 29. marca. Kk. Danes dopoldne so imeli prebivalci Budimpešte prvič priliko, videti zrakoplov »Zeppelin«. Na letališču donavskega otoka Csepel se je že zgodaj zjutraj zbralo na tisoče radovednega občinstva in je moralo 2000 mož polijeje delati red. Po mnenju policije je bilo prisotnih najmanj 60.000 ljudi. Pri spuščanju zrakoplova je pomagalo 200 madžarskih pionirjev. Zrakoplov je vodil kapitan Lehmann. Prisoten je bil tudi državni upravitelj Horthy, nemški poslanik baron Schön in budimpeštanski župan dr. Ribka. Občinstvo si je eno uro smelo ogledovati zrakoplov, ki je potem napravil krožni polet nad več madžarskimi mesti in začel večkrat v snežne viharje. Drugič je zrakoplov pristal v Budimpešti ob 5 popoldne. Vihar je bil tedaj tako velik, da so za pristajanje morali poslati še 200 mož policije. Budimpeštanski listi zelo pozdravljajo obisk »Zeppelina« s toplimi besedami.

Krvava družinska drama

Iz Kočic poročajo o strašni družinski Zalogri, ki se je pripetila v vasi Bukovcova V tej vasi sta živeli dve prijateljski rodbini Strupecki in Balar. Družina Strupecki je imela 22 letnega sina, družina Balar pa nekaj mlajšo hčer. Mlada človeka sta od mladih let rastle skupaj in ni čuda, da sta se sklenila poročiti. Mati Balar in oče Strupecki pa sta na vsak način hotela preprečiti to poroko in sta mladima zarobencema stavila vse mogoče zapreke. Toda naposled je bil že določen dan poroke. Ta dan zjutraj pa je mati Balar stopila k svoji hčerki in ji jokaje povedala, da je ženin njen pravi brat. Mlada nevesta se je radi tega silno razburila in takoj odšla k svojemu ženinu-bratu. Odšla sta skupno v gozd, kjer so ju malo kasneje našli oba ustreljena.

Pastolovski beg vohuna

Berlin, 29. marca. Š. Iz bolnišnice Virchow v Berlinu je pobežnil jetnik - preiskovanec Evgen Gantner, ki je bil avgusta meseca preteklega leta aretiran kot vohun in pustolovec. Politična policija je o tem poročala vsem obmejnim postajam. Sodijo pa, da se Gantner skriva pri svojih prijateljih v Berlinu. O Gantnerju se je mnogo govorilo, ko je bil po nedolžnem obdolžen umora svoje služkinje in aretiran. Morali so ga spustiti, vendar pa ga je policija opazovala in nekaj mesecev na to aretirala kot vohuna v korist Francije. Pozneje se je izkazalo, da so v Gantnerju prijeli enega največjih pustolovcev, ki ima za seboj zelo burno preteklost in ki je že leta deloval kot mednarodni vohun za različne države. Sodno razpravo proti Gantnerju so pričakovali z velikanskim zanimanjem, ker so vnjevem zanimivem predživljenju igrala razne dame berlinske družbe zelo čudno vlogo. Gantnerja so kmalu po aretaciji radi boleznii na obistih spravili v bolnišnico, iz katere je sedaj na uprav pustolovski način pobežnil.

Cvetna nedelja

Ljubljana, 29. marca.

Čeprav dopolne vreme ni bilo najbolj solčno, kakor bi se spodobilo za tak spomladanski praznik, kot je cvetna nedelja, vendar je v mestu vladalo pravo spomladansko razpoloženje. Dosti naših lepih narodnih navad je že prišlo v pozabljeno in v zgodovino naše folklorne cvetna nedelja s svojimi običaji pa ne, temveč je njena tradicija prav tako močna, kakor je kdaj bila, če ni danes še močnejša. Še celo moda, največja nasprotnica vseh narodnih tradicij, ni mogla cvetni nedelji do živga, marveč se je še celo nekako polastila navad, običajnih na dni pred cvetno nedeljo samo. V Ljubljani je bilo lepo videti te dni lepo oblečene dame z malimi butaricami v rokah in tudi v nekaterih javnih lokalih so butarice mnogo prispevale v pravemu pomladanskemu razpoloženju. Skoraj ni bilo otroka te dni, ki si ne bi izprosil od staršev male ali večje butarice. Več kakor kadarkoli prej so kmetski fantje in dekleta iz bližnjih dolenskih krajev in od drugod navozili na ljubljanski trg pisanih butaric, pa še bi jih skoraj zmanjkalo. Iz Ljubljane pa je potem podeželsko prebivalstvo razneslo te butarice skoraj po vsej deželi. Cene butaricam so bile prav nizke. V soboto zvečer so se prodajalci že zbalili, da jim bo nekaj butaric ostalo, in so jih prodajali še po nižji ceni, kakor prejšnje dni. No, njihova bojazen ni bila upravičena in so davi prodali še zadnje.

Dopolne pa so se ljubljanske cerkve izpremenile v eno samo sliko radostne pomladi. Mladina in starejši so prinesli butarice in oljke, da jih duhovniki blagoslovijo. Ljudstvo je praznovalo čeli za nekaj ur v množičnih preseljevanjih iz mesta, prišel med triumfom slaveče ga množice v Jeruzalem, in pa prihod pomladi. Na lep, pester način združuje praznik cvetne nedelje oba dogodaka.

Drugeče pa je pomenjala današnja nedelja še nekaj drugega. Današnji dan lahko smatramo namreč za pričetek izletniške sezone. Ni danes sicer odšlo na izlete v okolico toliko ljubljancem kakor ob poletnih dnevih, vendar pa jih je bilo zelo mnogo. Bil je tako rekoč prvi dan, ko so se začeli za nekaj ur v množičnih preseljevanjih iz mesta. Avtobusi so danes dobro zaslužili. Če bi solnce sijalo ves dan tako, kakor popoldne, potem bi odšlo v okolico gotovo še več ljubljancem.

Kriminalnih dogodkov in nesreč danes v Ljubljani ni bilo. Pač pa so v bolnišnico pripeljali dva ponesrečenca z dežele. Prvi je 7 letni Julijan Cerar, sin posestnika iz Senožec, obč. Dolsko. Ta je dopolne šel iz cerkve od blagoslovljenja butaric. Na cesti pa ga je neznan kolezar podrl na tla. Deček je dobil rano na glavi, vendar pa poškodba ni nevarna. Drugi ponesrečenec je 59 letni posestnik Anton Zupančič iz Mojstrane. Ta je v spobilo zvečer šel po stopnicah, kjer mu je spodrselo. Zupančič si je zlomil desno nogo pod kolonom.

Zborovanje grafičnega delavstva

Ljubljana, 29. marca.

Danes dopolne se je vršilo v dvorani Delavske zbornice zborovanje grafičnega delavstva. Zborovanje je bilo obiskano v zelo velikem številu, saj je bilo prisotno skoraj vse tukajšnje grafično delavstvo, tako, da je bila dvorana polna.

Zborovanje, ki je trajalo od pol 9 dopolne pa do 2 popoldne je otvoril in vodil predsednik g. Krašovic.

Poročilo upravnega odbora je podal g. Kunc. Iz tega poročila je razvidno, da znaša proračun organizacije okoli dveh milijonov za razne humanitarne organizacije in sicer največ, okoli pol milijona, za podpore onemoglim in dela nezmožnim članom. Približno eno četrtino milijona znašajo podpore za brezposelne. Ostalo odpade na razne druge izdatke organizacije. Tudi v tem oziru je torej organizacija grafičnega delavstva najmočnejša delavska organizacija v Sloveniji.

Poročilo tarifne komisije je podal njen tajnik g. Kosem. Grafično delavstvo je imelo dvoje mezdnih gibanj. Prvo, za tiskarniško osebje, je že zaključeno, drugo, za knjigovodsko delavstvo, pa še traja. V odprti borbi je grafično delavstvo bilo z enim podjetjem: s tiskarno »Savo« v Kranju. Ta borba še traja.

Zborovanje je sklepalo še o bodočem gradbenem programu. Poleg doma v Ljubljani si namerava grafično delavstvo zgraditi še dom v Mariboru in okrovališče na Gorenjskem.

Proti dosedanjemu odboru je zrastle že preje v organizaciji precej močna opozicija. Zato se je razvila o poročilu o delu upravnega odbora velika in živahna debata, ki je trajala zelo dolgo. Pri volitvah je opozicija tudi prevzela odbor. Za predsednika je bil izvoljen dosedanji predsednik g. Krašovic, za tajnika in blagajnika upravnega odbora pa g. Josip Horvat. Za predsednika tarifne komisije je bil izvoljen g. Bitenc, za tajnika pa g. Kosem.

V nadzorstveni odbor so bili izvoljeni gg.: Brajnik, Smrdelj in Lapornik.

Ob sklepu je zborovanje podalo še nekaj navodil za bodoče delovanje odbora, ki pa se bistveno ne razlikujejo od navodil, podanih na vsakem občnem zboru te organizacije.

Rokavice iz pasjih kož

Varšava, 29. marca. s. »Kurjer Czerwony« poroča iz Moskve, da je svet ljudskih komisarjev izdal odredbo, katera pomeni pogin četrt milijona psov. Toliko psov bodo namreč pobili in njihovo kožo predelali v usnje za rokavice. To usnje je določeno za izvoz v ostalo Evropo. Na kavkaškem ozemlju bodo pobili 100.000 psov, v srednji Rusiji 50.000, v Moskvi in okolici 73.000, na donskem ozemlju pa 24.000 psov.

Magično kristalno zrcalo

Ralinirana sleparija „preroka“

Pariz, 28. marca.

Zanimiva sleparska afera razburja že nekaj dni tukajšnje oblasti in vso javnost, ki bo imela kmalu priložnost, v okviru senzacionalnega procesa zvedeti zanimive podrobnosti o sprejmu Osmu Beduru. Bo to proces, ki bo zopet enkrat zbral v sodni dvorani številne, senzacijske željne Parižane. Nastopili bodo tudi zdravniki in dušeslovci, ki bodo s svojimi preskavami skušali dognati, ali je Osmo Bedur prerok ali prefrigan goljuf. Seveda je zadnja možnost veliko verjetnejša.

Osmo Bedur je izvrševal dolga leta svoj poklic, ki ga sam imenuje praktično magijo. Ta praktična magija je obstajala v tem, da je na podlagi svojih vizij dajal praktične nasvete praznovernim ljudem. Med njegovimi klijenti je bilo zelo mnogo trgovcev, pa tudi dame iz pariške visoke družbe so ga v precejšnjem številu poselele. Morebiti bi Osmo Bedur še dolgo let izvrševal svoj, imenitni poklic, če ne bi v njegovo prakso posegel bogat ljubljanski trgovec, monsieur Comolin. Ta mož, ki se že precej let ni udeležil nobene trgovske transakcije, je nenadoma sklenil napra-

viti velikopotezno kupčijo. Obenem je tudi sklenil, da preje povpraša za svet Osmo Bedura. Telefonično mu je najavil svoj obisk in se nato z brzovlakom odpeljal v Pariz.

Konsultacija se je pričela. Prerok je sedel v usnjat naslanjač, si nadel na čelo srebrn kompresor, očitno zato, da bi lažje zbral svoje misli, in postavil predse na mizo kristalno zrcalo. O tem zrcalu je dejal Comolinu, da je pravega indijskega izvora in da ga je njegovemu staremu očetu podaril pravi indijski fakir. Osmo Bedur je nekaj časa sprejo zrl v zrcalo, nato pa je nenadoma padel v takozvano »transo« in začel mrmrati predse sledeče besede: »Vidim majhen kraj, mesto Asnier. Hiša poleg cerkve. Tam vas čaka neki mož, monsieur Fichter. Z njegovo pomočjo, boste zaslužili dva milijona frankov. Dajte mu takoj 50.000 frankov.«

Gospod Comolin se je teh »očnih navodil« silno razveselil in se je še istega dne odpeljal v Asnier. Poprej je še kupil za gospo Fichter dragoceno darilo, kakor mu je svetoval Osmo Bedur. Čudno, gospod Fichter ni bil prav nič začuden, ko je stopil v njegovo hišo gospod

Comolin. Tudi on je prejel obvestilo, da ga bo obiskal gospod Comolin. Najbrže je dobil te obvestilo potom kratkega telefonskega razgovora, toda gospod Comolin ni na to prav nič mislil. Izročil je gospodu Fichterju brez vsakega potrdila 50.000 frankov. In od tistega trenutka čaka na svoja dva milijona. Samo ob sebi je razumljivo, da je tudi onih 50.000 frankov izginilo.

Sledila je obtožba. Osmo Bedur in Fichter sta bila povabljena na razgovor. Prerok pa je najbrže tudi to že vedel naprej in ni bil prav nič v zadregi. Dejal je, da so njegove vizije prave in da nimajo prav nič opraviti s sleparstvom. Gospod Fichter pa je mnenja, da je vsaka spekulacija združena z nevarnostmi. Če bi bilo mogoče s 50.000 franki brez rizika zaslužiti dva milijona, bi to ne bila nobena spekulacija več. Sedaj se bo pričel proces, na katerem hoče Osmo Bedur s pomočjo številnih izvedencev, posebno pa s pričevanjem svojih klijentov, dokazati, da ima res prerokske sposobnosti. Odločitev sodišča bo brez dvoma načelne važnosti, zato je vsi pričakujejo z velikim zanimanjem.

Po Jugoslaviji

Najdba iz rimske dobe pri Požarevcu

Požarevac, 27. marca.

Kakih 18 kilometrov od Požarevca leži ob Donavi vas Kostolac, na čije mestu je v času rimske dobe stalo mesto Viminantium, ki je bilo rezidenca več rimskih cesarjev in kjer je bil tudi vzgojen rimski cesar Karakala. Ostanki Viminantija leže pod debelo plastjo rodovitne zemlje in hiše v vasi Kostolac so zgrajene skoro izključno le iz razvalin Viminantija. Tamkajšnji kmetje brskajo v svojem prostem času po svojih vrtovih in se poslužujejo pri tem čisto svoje lastne metode. Toliko časa kopljejo v zemljo, da nalete na kak trd predmet, in nato kopljejo dalje. Te dni je nek kmet pri kopanju naletel na pet grobov, od katerih je eden vseboval zelo zanimive stvari. Bil je to grob mladega dekleta, katero so svoji položili v grob z vsem nakitom in raznimi uporabnimi predmeti. Kmet je našel med drugim tudi slonokoščni kip boginje Veneri, ki po svoji obliki popolnoma slеди Milonovi Veneri. Ta kip je še radi tega posebne važnosti, ker so na njem ohranjene roke, ki kakor znano, Milonovi Veneri manjkajo in o katerih legi se učenjaki že dolgo prepirajo. Vso vsebino groba so oddali v Narodni muzej. V nekem drugem grobu so našli skoro dve tona težak nagrobni kamen z napisom, da počiva tam Cornelius Rufus, uradnik avtonomnega mesta Viminantija, da je bil 70 let star, ko je umrl in da so mu ta spomenik postavili žalujoča žena in otroci. Ker pa kostolaški kmetje pri svojih izkopavanjih večinoma dragocenejših predmetov pokradejo, bodo oblasti sešaj to kopanje prepovedale in bo posledje vodila izkopavanja skupina znanstvenikov.

15 milijonsko posojilo mesta Subotice. Iz Subotice poročajo, da je mesto pri subotički podružnici Prve Hrvatske Štedionice in pri Jugoslovanski banki najelo posojilo 15 milijonov dinarjev na dve leti.

Srebrn dež na železniški progi

Podružnica češkoslovaške narodne banke v Moravski Ostravi je prejela iz Prage telefonsko obvestilo, da bo v naslednjih dneh prispelo na tamkajšnji kolodvor 40 zabojev z novimi srebrnimi novci po deset kron v skupni vrednosti enega milijona. Zaboje so naložili v poseben vagon nočnega brzovlaka in jih prepustili varstvu močnega oddelka orožništva. Na kolodvoru v Ostravi pa stoji vlak le dve minuti, radi česar so se morali s prekladanjem zabojev precej požuriti. Na kolodvoru je bil seveda zopet mečan oddetek orožništva, ki je zadrževal radovedno občinstvo v spoštljivi oddaljenosti. Zaboje so začasno zmetali kar na sosedni tir. V tem trenutku pa je privozil na postajo z nasprotni strani vlak. Vodja lokomotive je opazil nevarnost in je v naglici zavrl in s tem preprečil večje nesrečo. Vendar so kolesa lokomotive opazila nekaj zabojev in jih strla, nakar se je vsul po tračnicah pravcat dež srebrnega denarja. Orožniki so morali nataktni na puške bajonete, da so preprečili ljudem, da niso začeli pobirati denarja po tleh. Ob svitu žepnih svetilk so nato pobrali vse novce, ki jih je bilo več tisoč. Mnogo denarja so kolesa lokomotive tako zmečkala, da ni za nobeno rabo več.

Ubijalka svojega moža oproščena. 19. julija leta 1928 se je v Apatinu odigrala krvava družinska drama. Ribič Martin Brandt je navtil v prepiru na svojo ženo z nožem. Žena pa se ga je obranila s tem, da je pograbila sekuro in ga pobila do smrti. Somborško sodišče, ki je te dni razpravljalo o tem slučaju, je Elizabeto Brandt oprostil, ker je ravnala v silobranu.

Na 20 let obsojen morilec. Pred osješkimi okrožnim sodiščem se je vršila razprava proti Menši Miladinoviču, ki je 1. februarja tega leta z nožem umoril orožniškega kaplana Matijo Brkiča. Tega dne je prišel Brkič v neko kavarno, da bi vzel Miladinoviču revolver, ker zanj ni imel orožnega lista. Miladinovič je to mirno dovolil, ko pa je Brkič odšel proti vratom, je skočil za njim in ga zabodel z nožem. Brkič je radi rane umrl v bolnišnici. Miladinovič se je zagovarjal s pijanostjo. Obsojen je bil na 20 let robjne.

Padel s strehe in se ubil. V Vršču je te dni padel s štiri metre visoke strehe zidar Matija Keller in obležal nezavesten na tleh. Prepeljali so ga v bolnišnico, kjer pa je takoj umrl.

Potres v Biljevinu. Predsnočnim so v Biljevini v gornjem kotu Bosne čutili precej močan potresni sunek. Mnogi meščani, ki so se takoj spomnili na katastrofalen potres v Južni Srbiji, so planili iz postelj in zbežali na ulice. Materijalne škode ni bilo. Na nekaterih hišah so se porušili dimniki.

Roparski napad pri Slatini. Te dni se je peljal z vozom lončar Mato Fikovič s svojima dvema sinovoma domov. V gozdu, skozi katerega jih je vodila pot, pa so nenadoma pred seboj opazili človeka, ki je meril s puško nanje. Ko so se mu približali, je kričnil: »Stoj! Denar!« Eden izmed sinov je vrgel z voza na tla denarnico s 180 dinarji, misleč, ko se bo razbojnik sklonil za denarjem, da bodo planili nanj. Toda razbojnik ga je z vso silo udaril s puškinim kopitom po glavi in zbežal v gozd. Fant je dobil na glavi težke poškodbe.

V New Yorku 8 krat toliko židov kakor v Palestini

New York, 29. marca. s. Židovsko prebivalstvo v Združenih državah se je v zadnjih 50 letih pomnožilo od četrte milijona na štiri milijone in pol. Samo v New Yorku je približno 1.250.000 židov, to je 8 krat toliko kakor v Palestini.

† Potrtega srca naznanjamo, da je naša iskreno ljubljena žena, mati in stara mati, gospa

Franciška Tolmajner

v soboto dne 28. t. m. v 52. letu sklenila svoje trudopolno življenje. — Pogreb drage pokojnice bo v ponedeljek dne 30. t. m. ob pol 6 popoldne iz hiše žalosti Vevče na farno pokopališče pri Dev. Mar. v Polju. — Blago pokojnico priporočamo v molitev in blag spomin.

Vevče - D. M. v Polju, 28. III. 1931.

Žalujoci ostali.

Izdihnila je svojo blago dušo naša ljubljena mati, stara mati in tačca, gospa

Franja Ferjan roj. Mehle

vdova po tehničarskem mojstru, meščanu ljubljanskem

po dolgem trpljenju, v 87. letu strosti, previdena s svetotajstvi za umirajočo.

Pogreb drage pokojnice se bo vršil v torek dne 31. marca 1931 ob 5 popoldne iz hiše žalosti, Zvonarska ulica št. 7, na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 29. marca 1931.

ZALUJOČI OSTALI

Mestni poizrečni svetov v Ljubljani

Družba „ILIRIJA“ Premog
Dunaška cesta št. 46 Drva
Telefon: 2820 Koks

Mariborska nedelja

Maribor, 29. marca.

Menda za slovo se je bilo zgodilo, da je danes dopolne jelo naletavati v obliki dokajšnjih snežnih kosmov. Pred cerkvami navzlic temu množice ljudi, ki so kupovali butarice in oljke, nato pa pristivovali krasnemu obredu blagoslovitve oljk. Bile pa so pažnje Mariborčanov sicer precej različne.

V gledališču smo imeli večeraj predstavo R. Reharjevega »Učlovečenja«, ki je zelo uspešna. Več poročamo v »Slovenec«. Tudi je bila večeraj slovesna zaključitev drugega gostilničarskega gospodinskega tečaja v Vesni. Ob tej priložnosti so spregovorili ga. ravnateljica Rapočeva, okrožni inšpektor dr. Schaubach, tajnik mariborske zveze gostilničarskih združenj Peteln, predsednik Zveze hotelirjev Zemljčič in gostilničar Habjan iz Šmarja pri Jelšah. Formalnemu zaključku, ob kateri priložnosti so gostenke prejele svoja izpričevala, je sledil slavnosten banket.

In še četvero občnih zborov. V Narodnem domu so se zbrali prijatelji jugoslovansko-češkoslovaške vzajemnosti, včlanjeni v mariborski JČ ligi. Občnega zbora se je udeležil tudi ljubljanski češkoslovaški konzul inž. Ševčič. Iz poročil je bilo razvidno, da je liga ostredotočila svoje delovanje zlasti na gostoljubno in slovesno sprejemanje češkoslovaških gostov, ki so prihajali v skupinah v našo državo. Pri volitvah je bil izvoljen dosedanji odbor s predsednikom dr. Pivkom na čelu.

Pri Orlu so zborovali večeraj zvečer mariborski trgovci. Občni zbor je otvoril in vodil podnatačnik V. Berdajs. Iz občirnega poročila gremijalnega tajnika Zidanska smo povzeli: članov je 677, trgovskih pomočnikov 490, vajencev in trgovskih praktikantov 154. Nadalje je obratovalo 703 trgovskih obratov. Izdanih je bilo 124 obrtnih dovolilnic. Gremijalno premoženje je znašalo koncem leta 1930 478.704 dinarjev, premoženje Samopomoči 63.830 dinarjev, trgovskega bolniškega društva pa 120.650 dinarjev. Gremij je po svojih zastopnikih izvršil tudi številne intervencije na pristojnih mestih n. pr. za zopetno preumestitev kontrole dohodkov v Maribor, razširjenje kompetence mariborske finančne inšpektorata ter gradnjo nove carinarnice. Do volitev sploh ni prišlo, ker se je radi burne debate občni zbor moral zaključiti.

Na Koroški cesti 1 pa je imela svoj redni letni občni zbor tukajšnja Prometna zveza. K občnemu zboru so poleg članstva iz Maribora prispeli tudi zastopniki iz Pragerskega in drugih okolinskih postaj, nadalje zastopniki centrale iz Ljubljane predsednik Vajda, podpredsednik Mašič in tajnik Cimperman. Predsednik Wurzingler je v svojem poročilu naglašal, da so najvišja načela Prometne zveze poštenost in odkritost. Tajnikovo poročilo je podal M. Kores. Ob zaključku zborovanja so podali svoje poročilo tudi zastopniki centralnega odbora. Pri volitvah je bil izvoljen dosedanji odbor s predsednikom Wurzinglerjem na čelu, ki bo gotovo kakor doslej z vno in ljubeznivo delal na dobrobiti svojega članstva.

Pri Orlu so zborovali danes dopolne mariborski ribiči, včlanjeni v tukajšnjem Ribarskem društvu. Občni zbor je otvoril in vodil predsednik prof. Cotič. Agilno Ribarsko društvo namerava postaviti pri Šmiklavcu ribarski zavod, da se umno dvigne ribarstvo. Članov šteje društvo 200 rednih in 131 podpor-nih članov. Blagajniško poročilo je podal društveni blagajnik Greiner. Dohodki so znašali v preteklem letu 115.270,73 dinarjev, izdatki pa 55.544,47 dinarjev. Blagajniško stanje znaša 59.726 dinarjev. Prav zanimivo je bilo tudi poročilo gospodarja vališča prof. Rojska. Vseh vališnikov je 22 s kapaciteto 60.000 do 100.000 iker. Poleg tajnika sta podala svoje poročilo še arhivar in bibliotekar. Pri volitvah je bil v glavnem izvoljen dosedanji odbor.

Težka nesreča je doletela 60 letnega poljskega dinarja Jerneja Tementa iz Spodnjih Hoč. Pri podiranju dreves v gozdu je padlo nanj deblo in mu strlo levo nogo. Prepeljali so ga v splošno bolnišnico. — Pod voz je prišel triletni Karl Peterlič na travniku za jahalnico bivše dragonske jahalnice, pri čemer si je zlomil levo nogo.

Zločinci pod guillotino

Rabelj, ki je usmrtil 245 zločincev

Francoski pravosodni minister Barthou, ki je navdušen zbiralec raznih spominov iz pravnega življenja, ima med drugim v svojem arhivu tudi listino, ki poroča, koliko dohodkov ima francoski rabelj Anatole Deibler. Ta listina spominja obiskovalce Francije, da ima ta dežela še vedno oficijelnega rabelja, čigar dohodki so predvideni v državnem proračunu. Monsieur Deibler, čigar oče je bil tudi rabelj, je zelo znamenita oseba Francije. Do sedaj se še nobenemu človeku ni posrečilo, da bi dobil od njega kak intervju ali da bi ga fotografiral, da celo, da bi ga kdaj srečal na ulici. V javnosti nikdar ne nastopa pod svojim pravi imenom. Samo nekaj njegovih intimnih prijateljev ga pozna in ti pripovedujejo o njem. Tudi je skoro nemogoče, da bi ga kdo opazoval pri justifikaciji. V takem slučaju se pojavi zadnji, izvrši svoje delo silno hitro in takoj nato zopet izgine. Soprogi nekega francoskega ministra se je posrečilo, da je ob priliki neke justifikacije napravila njegovo skico in ta je edina slika, ki o njem v javnosti sploh obstaja. Niti njegova žena nima nobene njegove slike.

Deibler je dosedaj justificiral 245 zločincev. V Franciji, kakor znano, vrše justifikacije še vedno s pomočjo guillotine. Deibler je imel torej v svojem življenju priliko slišati zadnje besede mnogih zločincev. Predno je spustil nanje usodepolno sekuro. O tem ni on

sam napravil nobenih beležk, toda poskrbeli so drugi, ki jim je to pripovedoval, da je prišlo v javnost.

Trije Poljaki: Derwax, Pachowski in Wladeck, ki so ubili več oseb in med drugimi tudi svoje žene, so bili justificirani isti dan drug za drugim. Pred guillotino so stopili skupno. Zadnji je bil justificiran Wladeck. Predno je Deibler spustil nanj sekuro, ga je Wladeck vprašal: »Ali vaš stroj hitro dela?«

El Ban-Kremm, lepi Arabec, ki je umoril dva svoja rojaka, je šel pod guillotino z nasmeškom na licu in pozdravil množico, ki se je zbrala okrog guillotine, s sledečimi besedami: »Dobro jutro, dobro jutro! Jaz se ne bojim!«

Neki drug morilec, Gervais po imenu, je dejal Deibleru smešljaje: »Bodite previdni, gospod rabelj in ne hitite preveč!«

Znani anarhist Ravahol je vzkliknil, predno se je dotaknila sekira njegovega vratu: »Naj še dolgo živi revolucija!« — Neki drugi atentator, Vaillant, pa je pel pod guillotino revolucionarno pesem.

Zloglasni morilec Landru je na morišču drhtel. Dejal je samo: »Nedolžen sem! Nedolžen sem!«

Morilec Moreux je dejal: »To je torej mesto, kamor so me privedli moji grehi.« — Morilec Poirier, ki so ga justificirali zaradi umora petih ljudi, je samo zašepetal: »O Bog,

usmili se me!«

Maneslou, morilec, se je naslonil na rame duhovnika, ki mu je prožil razpelo, in mu dejal: »Molite zame in izročite zadnji poždrav mojemu očetu!«

22 letni Jean Tapage je zaklical zbranim: »Vsi mladi ljudje naj imajo pred svojimi očmi moj vzgled!«

17 letni Ribaud, najmlajša žrtev guillotine v času, odkar je Deibler rabelj, je glasno vzkliknil: »Pozdravite mi zadnjič mater in sporočite vsem materam, naj pazijo na svoje otroke!«

Obsojenim na smrt se navadno pred justifikacijo izpolni njihova zadnja želja. Ponudijo jim čašo zganja ali ruma. Skoro vsak nesrečnež vzame ponujeno. Neki ropar iz Lorraine pa je odklonil ponujeni mu rum, nekoč: »Ne rabim ruma, ker bom šel tudi brez njega hrabro v smrt.«

Zloglasni bandit Meunier je dejal Deibleru, ko mu je ta po predpisih razgrajevan okrog vratu: »Kakšna škoda, razrezati tako lepo, novo srajco!«

Za časa svoje prakse je Deibler med drugim doživel tudi tale zanimiv slučaj. Tri dni pred justifikacijo nekega obsojenca so ga obvestili, naj pride. Toda Deibler je zamudil. Tež zakasnitvi se ima zločinec zahvaliti za življenje, zakaj medtem je prišlo od vlade pomiloščenje.

Mark Twain govori ženskam

Ko je nekdo klub žepnih dopisnikov v Washingtonu priredil banket, so naprosili Marka Twaina, naj govori napitnico ženskam. Slavni humorist je govoril takole:

»Gospod predsednik, ne vem, čemu sem ravno jaz izbran, da užijem največje odlikovanje večera. Za najvišje odlikovanje namreč smatram govoriti napitnico ženskam. Ne vem, čemu je baš mene zadelo to odlikovanje. Morda zato, ker sem nekoliko manj domač, kakor drugi člani kluba. Toda kljub temu sem ponosen na to odlikovanje in ne vem, gospod predsednik, če bi mogli najti koga, ki bi bolje opravil svoj nalog kakor jaz. Zakaj, gospod predsednik, jaz ljubim ženski spol! Ljubim vse ženske! Vseeno, katere starosti in katere barve so! Človeška pamet si ne more predstavljati, za kaj vse moramo biti ženi hvaležni. Ona nam prišije gumbe, nam zakrpa obleke, nas drži pri nakupovanju na vavetih, nam podarja svoje zaupanje, nas sproti obvesti o vseh preprih in ostalih družinskih zadevah sosedov, nam daje svoje nasvete — in sicer v obilni meri — itd.« Končal je svoj govor z besedami: »Kaj bi bili narodi na zemlji brez ženske, gospoda moja: Tega vam ne morem povedati, gospoda moja. Zato, gospoda moja, hočemo naše žene ljubiti, hočemo jih podpirati, hočemo jim podariti naše simpatije in če je mogoče, tudi nas same!«

Gospa: »Ljuba Ema, na vašem mestu bi se jaz vendarle še malo premislila. Zakon ni vedno sreča.«

»Tudi jaz večkrat tako mislim, milostljiva, morda bom pa jaz imela več sreče kakor vi.«

Dolarski dež v Mehiki

Izredno koristna prohibicija v Zedinjenih državah imata dve mesteci v severozapadni Mehiki, nedaleč od ameriške meje. To sta mesteci Tia Juana in Agua Caliente. Za ti dve mesteci se pred prohibicijo sploh ni vedelo, po uvedbi prohibicije pa sta znali dobro izrabiti neposredno bližino tako bogate in velike države. Čim je stopila v veljavo prohibicija, so se začele vse hiše obeh mestec izpreminjati v gostilne, restavracije in bare. Bogati Američani so pričeli zahajati tja, kakor Mohamédanci v Mekko. Noč in dan se je točil alkohol in dolarji so deževali. Pijani in najboljšje volje so se Američani vračali domov preko meje. To je dalo budnim prohibicijskim oblastem povod, da so prehod meje na tem mestu omejile na čas od šestih zjutraj do šestih zvečer. Tako so Američani prisiljeni, da hitreje pijejo in Tia Juana in Agua Caliente služita težke milijone.

Število žejnih gostov iz sosedne države se je vedno bolj večalo. Prihajali so z avtomobili, motorji in celo z letali. Modri Mehikanci pa tudi mnogi Američani, ki so vložili svoj denar v ta podjetja, pa so kmalu uvideli, da sam alkohol ne zadostuje, da bi praznil žep bogatih gostov. Tako so čez noč zrasle v obeh mestecih številne igralnice. Tu se igra na ruleti, tam na karte, tam zopet kaj drugega, toda povsod samo za ogromne vsote. Sicer hladnim in trezno računajočim Američanom ne pride na misel, da še njih izmed njih ni zapustil igralnice z večjo vsoto denarja, kakor je šel notri; mnogi pa so že pustili notri vse svoje premoženje. Kdo ve, kdo je kriv, da sreča Američanom ni naklonjena? Morda bi vedeli o tem povedati vodje in lastniki igralnic?

Tia Juana leži bližje ameriške meje kakor Agua Caliente. To je ameriški Monte Carlo, v katerega zahajajo ljudje srednjih premoženjskih razmer. Glavna ulica tega mesta je dolga dva kilometra in pol in vendar ni videti ob njej drugega kakor krčme in zabavišča. V vsakem lokalni igra bučna muzika, toči se vino, žganje in sploh vse mogoče alkoholne pijače. Razen tega pa so se lastniki zabavišč pobrigali tudi za to, da morejo njihovi gostje povsod poskušati srečo. V vsaki gostilniški sobi je nameščenih več avtomatov sreče s tajinstvenim mehanizmom. V avtomate mečejo gostje srebrne dolarje in če ima človek srečo, lahko dobi desetkrat toliko, kolikor je vrgel notri. Vendar je ta mehanizem tako tajinstveno urejen, da samo sprejema in

nič ne daje. Najživahnije je v Tia Juani koncem tedna. Tedaj je videti od ameriške meje pa prav do mesta eno samo nepretrgano kolono samih avtomobilov. Takrat so prav vsa mesta zasedena. Kdor si enkrat pribori svoj prostor, ga ne zapusti preje, dokler se pijan ne zvali na tla.

Kar pa je odličnejših in bogatejših Američanov, pa se zaletje v Agua Caliente. Tu je bila pred kratkim zgrajena popolnoma nova, elegantno opremljena igralnica. Tu trošijo svoj denar bogati veleposestniki iz Kalifornije, dalje filmske dive iz Hollywooda, sploh se tu zbirajo vsi pustolovci, kar jih premore jugozapadni del Združenih držav. Igralnica leži sredi krasnega parka in je zgrajena v starošpanjolskem slogu. Poskrbljeno je za vse. V igralnici je kabaret, restavracija, kavarna, bar in sploh ves komfort, ki si ga more poželeti človek, ki ne ve, kam z denarjem.

Slika, ki jo nudijo mehiške igralnice, je daleko pestrejša, kakor v Monte Carlu. Za obleke gostov ne vladajo tu nobena pravila. Poleg gentlemana, oblečenega v brezhibni frak, sedi domačin v raztrganem platnenem oblačilu. Ko se vleče na zemljo večer, se odpeljejo Američani v mestece San Diego, ki leži že na ameriškem zemljišču. Tu ostanejo preko noči. V Mehiki je silno nevarno ostati, če noče človek tvegati svojega premoženja in denarja. Posebno v Tia Juani skoraj ne mine nob brez pretepa in umorov. Zato se vsak gost, ki mu je kolikšnej pri srečo žiljenje, odpelje preko noči v San Diego, odkoder se po potrebi zopet lahko vrne nazaj v Mehiko.

Mehičani se silno žurijo, da izrabijo priliko. Čim bo prenehala prohibicija, bo prenehal tudi dolarski dež v obeh mestecih. In mnogi znaki kažejo, da do tega ni več daleč.

Gospod Varčnik se je moral dati operirati. Vprašal je profesorja-specijalista: »Koliko bo stala operacija?«

»Če vas bom jaz sam osebno operiral, potem morate računati s kakimi 5000 dinarji,« je dejal profesor-specijalist.

»O Bog!« je vzdihnil Varčnik. »Ali ne morete napraviti ceneje?«

»Pustite se operirati mojemu asistentu, ki zah-teva samo 3000 dinarjev.«

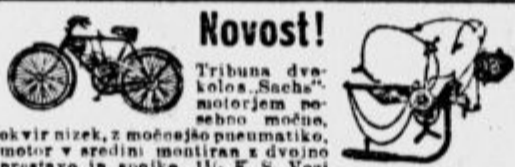
»Še vedno predrago! Ali nimate morda kakega vajenca?«

Pridobivajte novih naročnikov!

Modroce
zgornje, iz močnega blaga
240 Din
Mreže, otomane, divane,
fotelje, kupite naiceneje
pri Ignacij Narobe, Ljubli-
ana, Gosposvetska cesta
št. 16, pri »Levu«.

Oglašujte
v
Slov. listu!

Špecerilsko in kolonijalno blago,
umetna gnojila, cement itd. itd.
dobavlja
Gospodarska zveza v Ljubljani

Novost!
Tribuna dvokolesna, Sachs motorjem opremljena, močnega okvir nizke, z močnejšo pnevmatikom, motor v sredini montiran z dvojnico prestavo in spenke, 1 1/2 K. S. Vozil do 40 km na uro in porabi 2 litra goriva na 100 km. Dobi se tudi sam motorček, kateri se lahko na navadno močno kolo montira. Cena prav nizka, ceniki franco. »TRIBUNA« P. B. L. tovarna dvokoles in otroških vozil, Ljubljana, Karlovska cesta št. 4.

Najvarnejše in najboljše naložite denar pri LJUDSKI POSOJILNICI v Celju

reg. zadr. z neom. zav. v Celju, v novi lastni palači na oglu kralja Petra c. in Vodnikove ul.

Stanje hranil, vlog nad Din 100,000,000. Obrestna mera najugodnejša. Za hranilne vloge jamči poleg rezerv in his nad 500 članov posestnikov z vsem svojim premoženjem

Posejila na vknjižbo, poročitve ter zastavo pod najugodnejšimi pogoji

Vlagatelji pri Ljudski posojilnici v Celju ne plača o nobenega rentnega davka

Edini slovenski zavod brez tujega kapitala je Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani, v lastni palači ob Miklošičevi in Masarikovi cesti.

Sprejema v zavarovanje:

1. Proti požaru: a) raznovrstne izdelane stavbe kakor tudi stavbe med časom gradbe.
- b) vse premično blago, mobilije, zvonove in enako: c) poljske pridelke, žito in krmo.
2. Zvonove in steklo proti razpoki in prelomu.
3. Sprejema v življenjskem oddelku zavarovanje ua doživlje in smrti, otroške dote, dalje rentna in ljudska zavarovanja v vseh kombinacijah.

Zastopniki v vseh mestih in tarah.

Dvajset tisoč milj pod morjem

spisal

JULES VERNE.

40

Ko sem se vzbudil, sem videl ploščiču kapitana Nemo z ladijskim poročnikom. Motrila sta položaj »Nautilusa« in se med seboj razgovorjela v svojem neznanem jeziku. Položaj je bil sledeč: Dve milj pred desno palubo se je dvigal otok Gueboroar, koje-ga obal je liki ogromna roka bila v roku upognjena od severa na zapad. Proti jugu in vzhodu so se že pokazala nekatera koraljišča, ki jih je bila razgalila oseka. Ladja se je bila zapičila v kopno v kraju, kjer sta plima in oseka slabi — jako neugodna okolnost za »Nautilusa«, ako se je hotel osvoboditi. Trup sam pa zaradi svoje solidne izgradbe ni bil utrpel nobene škode. Čeprav pa se ni mogel potopiti niti propustiti vode, je vendar obstojala velika opasnost, da ne bi v skali obtičal in v tem slučaju je bilo prekrasnega podmorskega aparata kapitana Nemo konec.

Takšne misli so mu rojile po glavi, ko je kapitan, ki je bil miren in hladen in se je slejkoprej popolnoma obvladoval, stopil k meni. Čudil sem se, da ni kazal nobenega vznemirjenja, kakor da bi se ne bilo zgodilo nič posebnega.

»Nesreča?« sem ga vprašal.

»Ne,« je odgovoril, »samo majhen slučaj.«

»Toda slučaj, ki vas bo mogoče prisilil, da se podate med prebivalce one zemlje, ki vam je tako zoprna.«

Kapitan Nemo me je čudno pogledal, potem pa napravil zaničujoče krettnjo, ki me je prepričala, da za res nobena sila na svetu ne bi prisilila, da bi še kdaj položil nogo na kopno zemljo.

»Sicer pa »Nautilusu« ne preti niti najmanjša opasnost, gospod Arronax,« je dejal kapitan Nemo. »Peljal vas bo še skozi mnoge oceane, da boste imeli

priliko opazovati še neprimerno več čudes nego ste jih doslej. Naše potovanje se tako rekoč začinja in jaz nikakor ne želim, da bi bil oropan časti biti še dokaj časa v vaši družbi.«

Ne da bi se zmenil za ironični smisel tega zadnjega stavka, sem odgovoril:

»Gospod kapitan, »Nautilus« je zavozil na čer v času najvišje plime. Ker pa v Tihem oceanu ni mogoče govoriti o bogvekakšni oseki, ne razumem, kako bi bilo mogoče »Nautilusu« zopet osvoboditi, razen če izvržemo balast, ki ga pa nimamo.«

»Imate prav, gospod profesor, o oseki v Tihem oceanu ni veliko čutiti,« je odvrnil kapitan Nemo. »toda ravno v ožini Torres znaša razlika med najvišjim in najnižjim stanjem vode vendarle poldrug meter. Danes smo četrtega januarja, čez pet dni pa bo polna luna. Zelo bi se čudil, če bi le-ta ne bila več zmožna, da vzvalovi zadostno količino vode ter mi napravi uslugo, za katero ji bom vsekakor hvaležen.«

Rekši to, se je kapitan, spremljan od poročnika, podal nazaj v notranjščino ladje. Kar se le-te tiče, je tičala v skali slejkoprej nepremično, kakor da bi jo bila koralje že vzdale v svoj neporušni cement.

»No, gospod?« me je vprašal Ned Land, ki je stopil k meni, kakor hitro se je bil kapitan odstranil.

»Nič,« sem dejal, »mirno bomo čakali oseke, ki nastopi devetega tega meseca, zakaj takrat bo luna tako ljubezniva, da bo ladjo iz njenega sedanjega trdega ležišča premaknila.«

»Nič drugega?« je dejal Ned.

»Nič.«

»Torej ta čudak noče vreči sidra, alarimirati strojev in tako dalje, kakor je potrebno, če je treba ladjo osvoboditi?«

»Ko pa bosta plima in oseka zadostovali,« je dejal mesto mene mirno Konzulent.

Kanadec je Konzulenta pogledal, potem pa sko-

mizgnil z ramenama. Pomorec si je pač mislil, čemu ugovarjati taki podgani s kopnega, ki o pomorskih čereh itak nič ne razume.

»Gospod profesor,« je nato dejal meni, »lahko mi verjamete, da ta železni zaboj ne bo več plul pod morjem in ne nad njim. Samo toliko je še vreden, da ga bodo razprodali na funte. Jaz mislim, zdaj je prišel trenutek, ko kapitanu prijateljstvo lahko odpovemo.«

»Prijatelj Ned,« sem odgovoril, »jaz nad tem-le hrabrim »Nautilusom« še nisem obupal kakor vi in čez štiri dni bomo vedeli, kako je s plimo in oseko v Tihem oceanu. Tudi bi mogli misliti na pobeg le, če bi se nahajali pred obaljo Anglije ali Francije, toda na obali Papua-otokov izgleda stvar drugače. Sicer pa ne bomo ničesar zakasnili in če bi se »Nautilus« ne osvobodil in bi v čerih obtičal, bomo že videli, kaj nam bo storiti. Moram pa odkrito reči, da bi mi bilo hudo žal, če bi našo krasno podmornico zadela taka nesreča.«

»Mogoče bi si pa mogli vsaj ogledati okoliš?« je odvrnil Ned Land. Otok je poraščen. V teh gozdovih in grmovih se gotovo nahaja kaj štirinogih divjačine, ki nam bo nudila par lepih kosov pečenke, kakšen zrek ali bržolico. To nam gotovo ne bi slabo teknilo, ko smo si dozdaj polnili želodec s samimi ribami in školjkami.«

»Tukaj moram enkrat prijatelju Nedu dati prav,« je dejal konzulent. »Popolnoma pritrjujem njegovemu mnenju. Morda bi gospod lahko izposloval od kapitana, da nas pusti na kopno, če že zaradi drugega ne, pa vsaj za to, da se popolnoma ne odvadimo hoditi po zemlji?«

»Jaz ga bom vprašal,« sem odgovoril, »dasi sem prepričan, da nam ne bo dovolil.«

»Bomo vsaj videli, koliko je vredna njegova ljubeznivost,« je menil moj sluga.

»Ljudska knjižnica: Iz zakladišča Jugoslov. knjižarne v Ljubljani: 25. zvezek: »Svoboda, IZPOD GOLICE, 30 Din, vez. 42 Din. — 30. zvezek: »Stenkevci: NA POLJU SLAVJE, 28 Din, vez. 40 Din. — 31. zvezek: »Conan Doyle, IZGUBILENI SVET (The Lost World), Roman (s alibani), 24 Din, vez. 32 Din. — 32. zvezek: »Reimund, ZAGORSKI ZVONOVI, — Stavba, NA SINAJI, 30 Din, vez. 42 Din. — 33. zvezek: »Bridges, NA POMORČ, 30 Din, vez. 42 Din. — 35. zvezek: »Brackel, CIRKUSKI OTROK, 28 Din, vez. 40 Din.«